

## **Høringssvar tiltaksplan villrein**

Kristiansund og Nordmøre Turistforening er en av flere medlemsforeninger i DNT som har hytte og rutenett innenfor Snøhetta villreinområde.

Siden 1888 har Kristiansund og Nordmøre Turistforening (KNT) drevet med dugnadsbasert tilrettelegging av det enkle friluftslivet. Dette har vært ett arbeid som har vært drevet i stor forståelse med grunneiere og kommuner til beste for allmenheten basert på hensyn til villreinen og annet dyreliv.

Vår form for drift og ferdsel i fjellet kanaliserer vandring på kjente og merkede stier, noe som gir trygghet for fjellvandreren, styring av ferdselen for å minimere påvirkningen på dyrelivet og reduserer slitasje på vegetasjon.

Vårt tilbud gir folk tilgang på fysisk og mental rekreasjon, noe som kommer til å bli mer og mer verdsatt som en enkeltverdi i årene som kommer.

Fjellturismen i den enkle form vi kjenner den med vandring i mer eller mindre urørt natur er under hardt press. Vårt hovedmål i forhold til forvaltningsarbeidet er at mulighetene for å drive den enkle form for aktivt og tradisjonelt friluftsliv opprettholdes.

Vi er bekymret for at tiltak rettet mot friluftslivet som anses som enkle å gjennomføre blir besluttet, mens effekten av tiltakene er høyst usikre. Dette er tiltak som vil kunne føre til store begrensninger i allmennhetens bruk av/tilgang til våre etablerte stinett og hytter.

**For overordnede innspill vises til DNT sentralt sin høringsuttalelse. Den enkelte forening har ansvar for hytte – og rutenettet, vil gi tilbakemeldinger på de delene den har ansvar for.**

## **Innledende hovedpunkter fra KNT**

- **KNT støtter intensjonen om at de minst inngripende tiltakene innføres først for å erfare og vurdere effekten av disse.**
- **Stenging av Torbuhalsen vil få store konsekvenser for Aursjøhytta.**
- **Campingforbud og stenging av veier langs Aursjøvegen, kan få konsekvenser for foreningens tilgang til drift av Raubergshytta. KNT ser behov for å bli gitt tilgang til evt. bom for å drifte hytta.**
- **Redusert åpningstid på Reinheim samt legge ned stier i Stroplesjødalen vil antas å få konsekvenser for Åmotdalshytta og hyttene i rutenettet videre vestover i fjellet.**

## **Kunnskapsgrunnlaget**

Vi opplever lokalt store diskusjoner rundt kunnskapsgrunnlaget. Eksempelvis fortelles det om økt bestand av rovdyr og at det er mindre sau i gjeldende fjellområder, dette fortalt av personer med god lokal kunnskap. Økt bestand av rovdyr er noe vi opplever selv i vår ferdsel i disse fjellområdene. Kunnskapsgrunnlaget sier lite om hvordan dette påvirker villreinen. Vi mener at bildet kan være mer sammensatt enn det som fremgår av kunnskapsgrunnlaget og er bekymret for at det blir tatt beslutninger på feil grunnlag.

Vi mener opprettholdelse av aktivitet i fjellet slik vi driver i dag er med og bidrar til god forvaltning av sårbare områder. Godt opplyste brukere av fjellet bidrar til å ta vare på naturressursene også for kommende generasjoner.

## **Tiltak gjort på frivillighet**

Turistforeningen har i senere år ikke gjort endringer for å legge opp til økt ferdsel og besøkstallene på KNT sine hytter i området har gått ned. Samtidig ser vi en økning i kommersialisering, hyttebygging og ferdsel i randsoner. En må sikre at tiltak blir gjort på best mulig faglig grunnlag og at de settes inn der det monner mest og at «alle» må bidra.

Som organisasjon har vi ei bevist holdning til at vi skal vise varsomhet ved ferdsel i villreinområdene særlig i kalvingstida.

På årsmøte i 2025 ble villreinproblematikken løftet som egen sak.

Ett enstemmig årsmøte besluttet at KNT:

1. Ikke skal arrangere fellesturer i kalvingstiden for villrein i mai måned.
2. Ikke skal markedsføre turer og legge ut beskrivelser av turer i disse områdene i kalvingstiden i mai mnd. Altså ikke oppmuntre til organisert eller uorganisert ferdsel i denne perioden.

I tillegg er vi påpasselige med hvilke turbeskrivelser som generelt legges ut blant annet på ut.no i disse sårbare områdene. Vi har «vær varsom» plakater på våre nettsider og presiserer varsomhetsprinsippet under turbeskrivelser for opplysning til vandrere i våre rutenett.

Våre fellesturer underlagt ordning hvor vi må søke Statsforvalteren om tillatelse til å ferdes i Dovrefjell-Sunndalsfjella Nasjonalpark.

## **Konsekvenser for KNT**

### **Tiltak 11: Informasjon og kanalisering for å begrense for å begrense ferdsel på Torbuhalsen**

Isolert sett er KNT positive til å bidra til å begrense ferdselen på Torbuhalsen med informasjonsskilt og fjerning av turforslag på ut.no i perioden 15 juni til 30 oktober.

Derimot er KNT sin funksjon i fjellet, drift av Aursjøhytta som turisthytte og drift av stinettet som går til og fra hytta. Stien fra Aursjøhytta nordover i rutenettet går via Torbuhalsen og konsekvensen for oss om det ikke lenger tillates ferdsel her, er at turenettet må legges ned. Vi ser det kan bli vanskelig å kombinere restriksjoner for dagsturister og åpen ferdsel for fjellvandreren.

Å styre ferdsel på eksisterende sti på østsiden av Aursjøen vil ikke ivareta behovet for turopplevelser fra hytta eller kommunikasjon med rutenettet videre nordover da det er snakk om ferdsel i svært store og åpne områder med store avstander. Nevnte omlegging av sti til østside vil gi ett behov for ny hytte på østsiden for å ivareta rutenettet via denne siden. KNT ser ikke dette som en aktuell løsning.

### **Tiltak 12: Sperring av Aursjøegen for allmenn motorferdsel fra Krøsbekken til hytteområder ved Aursjøen i Molde kommune (Inkl. tiltak 13, 14 og 15)**

Av tiltakene nevnt i tiltaksplan er dette tiltaket det som vil få størst betydning for KNT.

Stenging av veien vil bety at driftsgrunnlaget for Aursjøhytta vil falle bort og hytta må legges ned. Aursjøhytta er betjent i sommersesongen og er selvbetjent i vintersesongen. Vinterstid ligger hytta i ett lite tilgjengelig område og er lite besøkt i denne perioden. Hovedinntektene på hytta er basert på turister som ferdes over Aursjøvegen med bil, motorsykel og sykkel. Dette gjelder både overnattingsgjester og dagsbesøk.

Aursjøhytta er ei stor hytte med 51 sengeplasser, uten trafikken langs veien vil det ikke forsvares å drive hytta videre.

En konsekvens av stenging av vegen og nedlegging av Aursjøhytta vil også medføre at rutenettet til og fra hytta opphører.

Reduksjon i åpningstid av veien (ny åpningstid fra 15 juni – 30 oktober) har isolert sett liten betydning for drift av Aursjøhytta. Det er den totale tiltakspakken med full stenging av veien mellom Krøsbekken til hytteområdet ved Aursjøen som gjør utslaget.

## **Tiltak 16: Innføre Campingforbud og fjerne muligheter for villcamping langs Aursjøvegen.**

Vi har registrert at det i enkelte områder langs Aursjøvegen har ett betydelig trykk ang. villcamping. KNT ser positivt på at dette blir belagt med restriksjoner.

Vi forstår at enkelte sideveier vil kunne bli stengt med bom. Om slike tiltak blir innført er det i KNT sin interesse at vi blir gitt mulighet for foreninga til å få adgang til vei og parkering ved Grønvollsteinen da dette er korteste og enkleste adkomst til Raubergshytta med tanke på drift.

## **Tiltak 21: Reduserte åpningstider for Reinheim turisthytte**

Redusert åpningstid, som angitt i plan betyr at hytta i sommerhalvåret kun er åpen i juli mnd. Reinheim er ett viktig stoppested i for allmenn ferdselen fra øst inn i fjellet, dette stoppestedet blir da borte. Dette vil høyst sannsynlig føre til redusert ferdsel og besøk for Åmotdalshytta og de øvrige hyttene i KNT sitt rutenett vestover i fjellet.

Vi mener det må tas hensyn til at sommermånedene er viktige feriemåneder og allmenhetens generelle mulighet for rekreasjon ved å ferdes over flere dager i fjellet. Det må tas hensyn til at turtilbudet reduseres betraktelig og hvilke konsekvenser dette har for allmenheten og drift av hyttene i rutenettet. Økonomien til foreningene vil bli svekket som følge av den betraktelig reduserte åpningstiden.

## **Kompenserende avbøtende tiltak**

Som en konsekvens av at Aursjøvegen blir stengt vil Aursjøhytta måtte legges ned.

Hytta må avhendes til andre mulige interessenter eller alternativt rives. KNT ser ikke muligheten for å selv stå for denne prosessen.

KNT forventer å få dekt det økonomiske tapet av Aursjøhytta, i tråd med Stortingets anmodningsvedtak 785 ifm. behandlingen av villreinmeldingen (Innst. 374 S (2023–2024)) hvor *“Stortinget ber regjeringa sikre gode avbøtande tiltak for frivillig sektor i dei tilfelle merkte stiar eller turisthytter må leggjast ned eller flyttast.”*

Kompensasjonsordningene er pr dato ikke på plass, men vi forventer at intensjonen til Stortinget følges opp.

En mulig løsning kan være en kombinasjon av økonomisk kompensasjon og mulighet for oppgradering av andre eksisterende hytter i rutenettet.